

Samenvatting

Het college van B&W stemt in met de stedenbouwkundige visie op geluidsschermen langs het spoor. Aangezien Prorail het voornemen heeft om de komende jaren geluidbeperkende maatregelen te nemen wil de gemeente Maastricht met omwonenden en Prorail in overleg treden over de gewenste hoogtes van geluidsschermen. Deze schermen hebben namelijk behalve een geluidwerende ook een visuele impact. Deze visie is bedoeld als aanzet voor dit overleg.

Beslispunten

1. In te stemmen met de stedenbouwkundige visie op geluidsschermen langs het spoor
2. De raad te informeren middels bijgaande raadsinformatiebrief.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 12 juli 2016:

Conform.

1. Aanleiding

De directe aanleiding voor het opstellen van een stedenbouwkundige visie op geluidsschermen langs het spoor is een brief die de gemeente Maastricht van Prorail heeft ontvangen.

Samenvattend stelt deze brief het volgende:

“Sinds 2012 schrijft de Wet Milieubeheer voor dat in gemeenten met bestaande geluidknelpunten, genaamd geluidssaneringslocaties, de geluidbelasting onderzocht dient te worden. Deze moet, waar mogelijk, verlaagd moet worden binnen de wettelijke kaders. Prorail is verantwoordelijk voor het opstellen van saneringsplannen en het doen van geluidbeperkende maatregelen daar waar zich geluidknelpunten langs het spoor bevinden. Prorail laat akoestische onderzoeken uitvoeren in alle gemeentes langs het spoor. Uit deze onderzoeken zal blijken bij welke woningen de toegestane normen overtreden worden. Het streven is dat eind 2018 alle saneringsplannen door Prorail zijn aangeboden bij het ministerie van I&M. Prorail is op grond van de wet verplicht om na te gaan of de doelmatige maatregelen (geluidsschermen) niet stuiten op bezwaren van stedenbouwkundige, vervoerskundige, landschappelijke of technische aard. De verkeerskundige en technische bezwaren worden door Prorail onderzocht. Voor de gemeente bestaat de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op de hoogte van eventueel te plaatsen geluidsschermen. Dit kan door middel van een stedenbouwkundige en/of landschappelijke visie waaruit blijkt dat schermen van een bepaalde hoogte niet wenselijk zijn op een aantal plaatsen.”

Omdat de gemeente Maastricht graag in dialoog wil kunnen gaan met Prorail en directe omwonenden over de mogelijke hoogtes van deze schermen, en niet voor een voldongen feit worden geplaatst, is er voor gekozen om zo'n visie op te stellen. In deze visie worden richtlijnen aangegeven. Vervolgens wordt in de visie aangegeven wat dit betekent voor de concrete locaties waar Prorail akoestische onderzoeken laat uitvoeren.

2. Context

Deze stedenbouwkundige visie is beschreven vanuit de ruimtelijke benadering, er zal echter altijd een integrale afweging plaats moeten vinden tussen de visuele consequenties en de bescherming van omwonenden tegen geluid. De omwonenden dienen hierbij betrokken worden. Uiteindelijk is het bepalen van de hoogte van een scherm maatwerk.

Vanuit het oogpunt van ruimtelijke vormgeving gaat de voorkeur in eerste instantie uit naar maatregelen aan de gevel en raildempers. Het plaatsen van geluidsschermen kan alleen overwogen worden in het geval dat het meerdere woningen betreft en gevelmaatregelen en/of raildempers niet financieel doeltreffend blijken te zijn.

3. Gewenste situatie

In de gewenste situatie bepaalt de gemeente Maastricht in dialoog met Prorail en directe omwonenden de hoogtes van eventuele geluidsschermen en worden gemeente en omwonenden dus niet voor een voldongen feit worden geplaatst. De visie zorgt ervoor dat deze opening geboden wordt.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het toepassen van geluidsschermen is ingegeven om de geluidsbelasting op de gevel te beperken en daarmee de gezondheid van de direct omwonenden te verbeteren. Dit staat vaak op gespannen voet met de visuele impact van de geluidsschermen.

5. Effect op de openbare ruimte

Het toepassen van geluidsschermen heeft op veel plaatsen een negatieve visuele invloed op de openbare ruimte, Deze visie stelt dat deze impact beperkt dient te blijven door beperkingen in de hoogte van de schermen voor te stellen.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Niet van toepassing

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Tot op heden niet van toepassing. Omdat we tijdig naar Prorail moeten reageren is dit niet op voorhand mogelijk. Bovendien is het wenselijk om eerst de resultaten van de geluidsonderzoeken af te wachten zodat het duidelijk is om welke locaties het precies gaat.

11. Voorstel

Vaststellen van de visie. Zodat we in gesprek kunnen komen met Prorail en omwonenden op basis van deze visie.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Niet van toepassing.

Collegievoorstel

Bijlage

Stedenbouwkundige Visie Geluidsschermen langs het spoor in de Gemeente Maastricht

Geluidsschermen worden zowel vanuit de omgeving als vanuit de trein ervaren.

Hieronder is aangegeven welke situaties zich voor doen voor de waarnemer en tot welke randvoorwaarden (maximale hoogtes) dit leidt.

Landelijk gebied:

Ervaring van het landschap is uitgangspunt. In principe geen geluidsschermen toepassen in landelijk gebied, wanneer dit vanuit geluidswetgeving noodzakelijk is een geluidsscherm van maximaal 1m. hoog toepassen, dit is de hoogte van een haag in het landschap, aan de buitenzijde het scherm laten begroeien. Ook treinreizigers kunnen zo over de schermen kijken en het landschap ervaren.

Voorkant situaties in de stad:

We spreken van een voorkant situatie wanneer het spoor zichtbaar is vanaf de openbare weg en niet achter bebouwing of percelen verborgen ligt. Op deze locaties is het zicht op de overzijde van het spoor onderdeel van de ruimtelijke beleving en is een muur ongewenst. Indien een scherm noodzakelijk is dan is de maximale hoogte hiervan 1m. Dit is vergelijkbaar met de maximale hoogte van een hekwerk of haag aan de voorzijde van een gebouw. Ook vanuit de trein gezien heeft het een meerwaarde wanneer de reiziger zicht heeft op de ruimtes en gebouwen die deel uitmaken van de stedenbouwkundige structuur.

Achterkant situaties in de stad:

Wanneer het spoor achter achtertuinen of percelen van bedrijfsbebouwing is gelegen is het plaatsen van een geluidsscherm minder problematisch. Echter de muur dient ook hier zo laag mogelijk gehouden te worden in verband met lichttoetreding in de tuinen, gebouwen of percelen. De maximale hoogte van een geluidsscherm is hier 3 m. , gemeten vanaf het maaiveld in de achtertuinen, dit is vergelijkbaar met een gebouw in één verdieping. Ook vanuit de trein gezien is het plaatsen van een geluidsscherm te overwegen omdat het zicht op de achterkanten geen hoge belevingswaarde heeft.

Ter plaatse van de stations:

Hier geeft de aanwezigheid van het spoor en de treinen betekenis aan de plek: Bij de stations bij voorkeur geen schermen toepassen en als nodig max. 1 m hoog.

Ter plaatse van bijzondere objecten en plekken:

Zicht op bijzondere objecten en plekken zoals kerktorens, bruggen, zichtassen, belangrijke gebouwen etc. dragen bij aan de belevingswaarde van de stad. Op deze locaties in principe geen schermen toepassen .

Overie uitgangspunten:

- Als er een bestaand scherm is wordt hierop in principe aangesloten met hoogte en materiaal.
- Reststukken tot ca. 50 m moeten voorkomen worden, omdat ze ruimtelijk gezien geen verband hebben. Ook voor treinreizigers geeft de plotselinge verschijning van korte schermen een onrustig en onbegrijpelijk beeld.
- In het geval er langs het spoor waardevolle bomen staan dient hier maatwerk plaats te vinden ten aanzien van de fundering en/of de hoogte van de schermen.

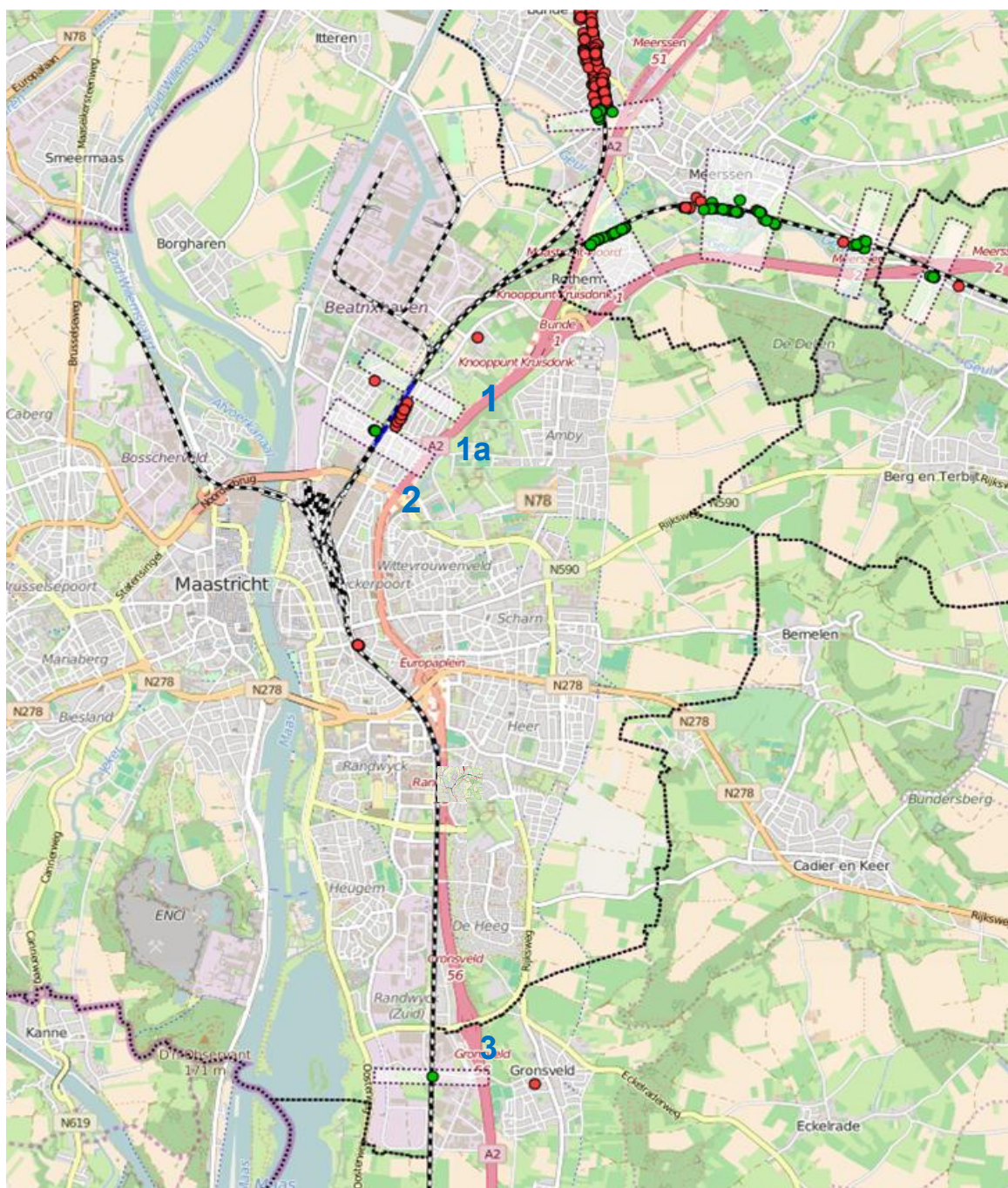
Locaties die mogelijk in aanmerking komen voor geluidsschermen

De volgende locaties in Maastricht zijn door Prorail aangewezen voor akoestisch onderzoek:

1. Ter hoogte van de Hotelschool aan de westzijde en Nazareth Noord met achterpercelen van de woningen aan de Meerssenerweg aan de oostzijde
2. Ter hoogte van de bedrijventerreinen van Ziggo, Enexis en Mosa in Limmel aan de westzijde en de Kasteel Liebeekstraat met woningen aan de oostzijde
3. Ter hoogte van de Schaapbroekweg in Bedrijventerrein Maastricht- Eijsden aan de westzijde en de Stationsstraat in Gronsveld aan de oostzijde.

Tussen de locaties 1 en 2 ligt de locatie ter hoogte van de locatie Hoolhoes aan de westzijde en de percelen van de Meerssenerweg aan de oostzijde. Hier locatie 1a genoemd. Deze locatie valt niet direct binnen de scope, maar hier loopt al jaren een geluidsschermpenproject Meerssenerweg dat door het Rijk, de gemeente en ProRail wordt gerealiseerd. Het betreft een door het Rijk gesubsidieerd project.

Kaart Geluidregister

Collegevoorstel

Uitwerking Locaties

Locatie 1 : Ter hoogte van de Hotelschool aan de westzijde en Nazareth Noord met achterpercelen van de woningen aan de Meerssenerweg aan de oostzijde

Aan de zijde van de Meerssenerweg is sprake van achterpercelen, hier zou dus in principe een scherm van maximaal 3m. hoog, gemeten vanaf het maaiveld, aan de oostzijde van het spoor kunnen worden gerealiseerd. Het feit dat spoor hier op een dijk ligt maakt deze situatie echter complex. Een scherm van 3 meter hoogte, gemeten vanaf het maaiveld heeft hier geluidstechnisch geen zin.

Voor de locatie ten zuiden hiervan (**1a**) loopt reeds een schermenproject. Hier is een scherm op de spoordijk van 4 meter hoog gepland. Dit betekent een hoogte van 7 meter gemeten vanaf het maaiveld van de percelen. Op dit moment is nog niet duidelijk wat hier gaat gebeuren. Een deel van de bewoners heeft bezwaar ingediend. Na indienen van het saneringsprogramma kunnen belanghebbenden een zienswijze indienen. Echter we verwachten pas over enkele maanden een saneringsplan te kunnen indienen bij het Rijk. Niet alleen vanuit de tuinen, ook vanaf de westzijde van het spoor waar de toekomstige nieuwbouwlocatie Hoolhoes is gelegen vormt dit geplande geluidsscherm een visuele barrière. Het ligt voor de hand om met het scherm van locatie 1 aan te sluiten bij dit reeds geplande geluidsscherm wat betreft hoogte en materiaal. Echter ook hier geldt dat een scherm van 4 meter boven op de spoordijk op vanaf de overzijde (het park behorende bij kasteel Betlehem) een ongewenste visuele barrière vormt. Bovendien dient ook hier voldoende draagvlak te zijn bij de bewoners voor het plaatsen een geluidsscherm

Aan de noordzijde van locatie 1 ligt een belangrijke historische zichtas over de Kanjel tussen twee landgoederen: Kasteel Betlehem en Villa Kanjel. Ondanks het feit dat het spoor hier op een dijk ligt zijn toch de markante torentjes van de beide landgoederen zichtbaar. Bovendien ligt hier ook het Kanjelpark dat met een wandelroute onder de spoordijk doorloopt. Om deze reden zou een geluidsscherm niet verder moeten worden doorgetrokken ten noorden van de percelen.

Advies: Vanuit ruimtelijk oogpunt is een geluidsscherm op deze locatie ongewenst. Afwachten uitslag van scherm op locatie 1a. Wanneer hier een scherm wordt geplaatst, in overleg met bewoners aansluiten op dit scherm, wanneer op locatie 1a uiteindelijk wordt afgezien van een scherm ook geen scherm plaatsen op locatie 1. Aan de noordzijde van de locatie de zichtlijn openhouden.

Locatie 2 : Ter hoogte van de bedrijventerreinen van Ziggo, Enexis aan de westzijde en de Kasteel Liebeekstraat met woningen aan de oostzijde

Aan de oostzijde, ligt de Kasteel Liebeekstraat direct langs het spoor en zijn de woningen met hun voorzijde georiënteerd op deze straat. Hier is een scherm van maximaal 1m. hoog mogelijk. Omdat er aan de westzijde een bedrijventerrein is gelegen is aangenomen dat hier geen geluidsscherm wordt overwogen.

Ter plaatse van de spoorwegonderdoorgang Balijeweg geen geluidsscherm plaatsen omdat hier de verbinding ligt tussen de wijken Limmel en Nazareth en deze verbinding zo transparant en open mogelijk dient te zijn. Bovendien is de spoorwegonderdoorgang zorgvuldig ontworpen en vormt de constructie een geheel met de het hekwerk dat hierop is geplaatst. Een geluidsscherm zou hier het ontwerp teniet doen.

Advies: Een geluidsscherm van 1m. hoog kan hier geplaatst worden aan de zijde van de Kasteel Liebeekstraat. Het doorzicht ter plaatse van de Balijeweg dient open te blijven.

Locatie 3: Ter hoogte van de Schaapbroekweg in Bedrijventerrein Maastricht Eijsden aan de westzijde en de Stationsstraat in Gronsveld aan de oostzijde.

Een geluidsscherm ter plaatse van de overweg is niet mogelijk. Omdat aan de westzijde van het spoor, de Maastrichtse zijde, de meeste woningen zijn gelegen ter hoogte van deze overgang lijkt een geluidsscherm hier niet doeltreffend. De oostzijde van het spoor valt buiten de gemeentegrenzen van Maastricht en het is dan ook niet aan de gemeente Maastricht om hier een uitspraak over te doen. Wel speelt hier het zicht op het voormalige station Gronsveld, een monument, dat direct aan het spoor is gelegen. Geadviseerd wordt om geen scherm direct voor dit monument te plaatsen.

Advies : Omdat het plaatsen van een geluidsscherm ter plaatse van de overweg niet mogelijk is, en omdat het hier slechts om een klein aantal woningen gaat, zal het op deze locatie mogelijk om een kort scherm gaan dat als een incident zal worden ervaren, en wordt geadviseerd om geluidwerende maatregelen aan de woningen zelf te treffen.